

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 70147-01-20 פלונית נ' פלוני

תיק חיצוני:

בפני כבוד השופט חננאל שרעבי

המבקשת

פלונית

ע"י ב"כ עו"ד סוהיר זידאן (סיוע משפטי)

נגד

המשיב

פלוני

ע"י ב"כ עו"ד אשרף שריף

פסק דין

1. עסקינן בבקשת רשות ערעור על החלטת בית משפט לענייני משפחה בחיפה (כב' השופטת
הילה גורביץ' שינפלד) בתלה"מ 19-06-2072 מיום 31.12.19, במסגרתה הועברה התובענה
קמא לדיון בבית משפט לענייני משפחה בירושלים (להלן: "ההחלטה קמא").

רקע בזעיר אנפין

2. המבקשת והמשיב הינם מוסלמים אשר נישאו זה לזו על פי דת האסלאם ביום 28.7.1990.
מנישואיהם נולדו להם 7 ילדים.
3. נישואי הצדדים עלו על שרטון וביום 16.9.2018 הגיש המשיב תביעה לבוררות (גירושין)
בבית הדין השרעי בחיפה (תיק 1089/2018) וניתן פסק דין של גירושין ביום 24.10.2019.
4. המבקשת הגישה ביום 11.10.2018 בקשה ליישוב סכסוך ביחידת הסיוע ליד בית המשפט
בחיפה (י"ס 18-10-26205). התיק נסגר ביום 29.1.2019.
5. ביום 2.6.2019 הגישה המבקשת את התובענה קמא, לפסק דין הצהרתי וכספית בעניין נכסי
הצדדים, לגביהם ביקשה המבקשת להצהיר כי הם בבעלות המבקשת והמשיב, אף אם
רשומים רק על שם המשיב. כן תבעה המבקשת במסגרת התובענה קמא, לחייב את המשיב
לשלם לה מחצית דמי שכירות של שתי דירות, מחצית עלות מכר של דירה אחרת, מחצית
שווי רכבי הצדדים ומחצית הכספים שהיו בחשבונות הצדדים נכון למועד האיזון שיקבע
אקטואר מטעם בית משפט.
6. המשיב הגיש כתב הגנה בתובענה קמא ביום 5.12.2019, במסגרתו טען טענה מקדמית
לעניין חוסר הסמכות המקומית.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 70147-01-20 פלונית נ' פלוני

תיק חיצוני:

1. לטענת המשיב, העיר חיפה אינה מקום מגוריהם המשותף ואף לא האחרון של הצדדים. לטענתו, המבקשת חזרה ארצה מארה"ב (שם שהתה אצל בתם של הצדדים) בחודש דצמבר 2017, התגוררה בירושלים ומשם עברה לחיפה, במהלך חודש מאי 2018, ופתחה בהליכים נגד המשיב.
8. על כן לטענת המשיב, בית משפט לענייני משפחה בחיפה נעדר סמכות מקומית ויש להעביר את התיק לבית משפט לענייני משפחה בירושלים, אשר לו הסמכות נתונה.
9. המבקשת הגישה תגובתה לטענת חוסר הסמכות המקומית וטענה כי הסמכות המקומית נתונה לבית משפט לענייני משפחה בחיפה, מאחר שמקום מגורי הצדדים המשותף האחרון היה בבית שבבעלותם בעיר חיפה. נוסף לכך נטען כי כל ההתדיינות בין הצדדים עד כה התנהלה בעיר חיפה, בין אם בבית הדין השרעי ובין אם בבית משפט לענייני משפחה.
10. ביום 31.12.19 ניתנה ההחלטה קמא, כהאי לישנא:

"מכתבי הטענות של שני הצדדים עולה כי מקום המגורים האחרון היה בירושלים. מעבר דירה של התובעת לחיפה, בשל הסכסוך, אינו מקנה סמכות מקומית לבית משפט במחוז חיפה וכך גם הגשת תובענה במסגרת ה"ט או י"ס.

על כן, הסמכות המקומית לדון בתובענה היא לבית המשפט לענייני משפחה במחוז ירושלים.

על כן אני מורה על העברת התובענה לדיון בבית משפט לענייני משפחה בירושלים.

המזכירות תמציא החלטתי לצדדים, תפעל כפי החלטתי, תעביר החלטתי לעיון סגנית הנשיא השופטת אייזנברג וכן תעביר החלטתי לסגן הנשיא השופט נמרוד פלקס לקביעת המתב שידון בהליך".

בגין החלטה זו הוגשה בקשת רשות הערעור דנן.

24

25 נימוקי בקשת רשות הערעור

11. להלן טענות המבקשת בקצרה, כפי שעולות מבקשת רשות הערעור:

א. שגה בימ"ש קמא כאשר חרף את גודל התובענה קמא מבלי שקיים דיון בפניו, וזאת רק בהתבסס על טענות המשיב בכתב ההגנה, ומבלי שנערך בירור עובדתי כלל.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 70147-01-20 פלונית נ' פלוני

תיק חיצוני :

- 1 ב. בית המשפט קמא התעלם מהאמור בתגובת המבקשת שהוגשה במענה לטענות
2 המשיב בכתב ההגנה, לפיה מקום מגוריהם המשותף האחרון היה בעיר חיפה,
3 בדירת הצדדים ברחוב
- 4 ג. מרכז חיי הצדדים וחיי ילדיהם המשותפים היה בחיפה וזאת עד למועד נסיעתם
5 לארה"ב. ילדי הצדדים למדו בבתי ספר בעיר חיפה ובתם החסויה שוהה במוסד
6 המצוי גם כן בחיפה. טעה בית משפט קמא עת קבע כי מגורי הצדדים בחיפה היו
7 רק בעקבות הסכסוך שפרץ בין הצדדים.
- 8 ד. המשיב לא העלה כל טענה בעניין הסמכות המקומית כאשר קיבל את ההזמנה
9 לדיון בתיק יישוב הסכסוך וכן לא כאשר קיבל צו מניעה וצווי עיקול שניתנו
10 במסגרת התיק קמא. כמו כן ב"כ המשיב ביקש וקיבל ארכה להגשת כתב הגנה
11 ממש ברגע האחרון, ובהסכמת המבקשת – על כן טוענת המבקשת כי יש בהתנהגות
12 המשיב משום הסכמה לעניין הסמכות המקומית שמוקנית לבית המשפט בחיפה.
- 13 ה. ההחלטה קמא פוגעת יתר על המידה במבקשת ויוצרת עיוות דין מבחינתה מאחר
14 שהעברת ההליכים לירושלים מייצרת קשיים רבים עבורה ופגיעה בזכותה ליומה
15 בבית המשפט.

16

תשובת המשיב לבקשת רשות הערעור

- 17
- 18 12. ביקשתי וקיבלתי את תשובת המשיב לבקשת רשות הערעור. להלן תמצית טענותיו :
- 19 א. במסגרת בקשת רשות הערעור המבקשת צירפה מסמכים שלא היו בפני בית משפט
20 קמא, וביקשה בהסתמך על מסמכים אלה לבטל את ההחלטה קמא.
- 21 המסמכים הם : נסח רישום ; אישורי משרד הפנים, המוסד לביטוח לאומי ואישורי
22 לימודים ועוד, כמפורט בסעיף 15 לתשובה.
- 23 המסמכים האלה לא היוו חלק ממערך הראיות שעמד בפני בית משפט קמא עת
24 החליט את החלטה קמא, ואין מקום לצרפם "בדלת האחורית" במסגרת ערעור
25 ללא הגשת בקשה לצירוף ראיות נוספות.
- 26 ב. המבקשת מבלבלת בין תקנה 258ג(א) לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984
27 (להלן : "התקנות") לבין תקנה 258ג(ב) לתקנות.
- 28 בעוד שתקנה 258ג(א) קובעת שתובענה בענייני משפחה שהצדדים לה הם בני זוג
29 תוגש לבית משפט המצוי באיזור מגוריהם המשותף, ואם לא גרים יחד, מקום

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 70147-01-20 פלונית נ' פלוני

תיק חיצוני:

- 1 מגוריהם המשותף האחרון, תקנה 258ג(ב) מדברת על תובענה בענייני משפחה
2 אחרים ולא צויין שהצדדים הם בני זוג.
- 3 במקרה דנן עסקינן בתביעה בין בני זוג, ולכן עצם מגורי המבקשת בחיפה אינה
4 מקנה סמכות מקומית לבית המשפט בענייני משפחה בחיפה.
- 5 ג. באשר לטענה כי טעה בית משפט קמא כשלא קיים דיון במעמד הצדדים טרם מתן
6 ההחלטה קמא – יש לדחותה.
- 7 בית משפט קמא מוסמך היה ליתן החלטות על יסוד כתבי טענות ללא קיום דיון.
- 8 מעבר לכך המבקשת היתה יכולה לצרף לבית משפט קמא כל מסמך שבידיה בכדי
9 לשכנעו כי הסמכות המקומית נתונה לו, אך בחרה שלא לעשות כן.
- 10 זאת ועוד, המבקשת לא חלקה על כך כי עברה מירושלים לחיפה עקב סכסוך בינה
11 לבין המשיב שנבעו מנישואיו לאישה שניה. מכאן כי מקום מגוריהם האחרון היה
12 בירושלים. עצם המעבר לחיפה בעקבות הסכסוך אינה מקנה סמכות מקומית.
- 13 בנוסף – טענת המבקשת כי מקום מגוריהם האחרון של בני הזוג היה בחיפה
14 סותרת את טענת המבקשת כי הדירה ברחוב אלנבי בחיפה הושכרה לצד ג' עת נסעו
15 לארה"ב.
- 16 ד. באשר למסמכים שצורפו המלמדים כי כתובת בני הזוג נותרה רשומה בחיפה, אין
17 בהם בכדי ללמד כי אכן מקום מגוריהם האחרון היה בחיפה. בני הזוג הותירו את
18 כתובתם בחיפה על כנה ולא שינו אותה כדי לא לפגוע בזכויותיהם הסוציאליות
19 הנובעת מחשד הרשויות כי הם גרים בשטחים, זאת כיוון שיש להם קרובי משפחה
20 בשטחים.
- 21 גם רישום ילדי בני הזוג למוסדות חינוך בחיפה כפי שנעשה על ידי המבקשת אינה
22 עילה להקניית סמכות מקומית לבית משפט בחיפה.
- 23 באשר לתובענות אחרות בין בני הזוג שהתבררו בערכאות בחיפה, אין ללמוד מהן
24 דבר לגבי התובענה הנדונה לענין הסמכות העניינית.
- 25
- 26

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 70147-01-20 פלונית נ' פלוני

תיק חיצוני:

דיון והכרעה

13. לאחר עיון בבקשת רשות הערעור על נספחיה, בתשובת המשיב ובתיק קמא, החלטתי ליתן רשות ערעור מכוח סמכותי על פי סעיף 410 לתקסד"א, לדון בבקשה כבערעור ולקבל הערעור באופן אני מורה על ביטול ההחלטה קמא ומורה לבית משפט קמא לקיים דיון בשאלת הסמכות המקומית במעמד הצדדים, תוך שמיעת טיעוניהם בהרחבה בנקודה זאת.

להלן אנמק את החלטתי.

14. לתובענה קמא, העוסקת בעניינם של בני זוג, רלוונטית תקנה 258ג(א) לתקנות הקובעת לענין הסמכות המקומית כדלקמן:

"תובענה בעניני משפחה שהצדדים לה הם בני-זוג או הורים וילדיהם תוגש לבית המשפט שבתחום שיפוטו מצוי מקום מגוריהם המשותף, ואם אין להם מקום מגורים משותף – מקום מגוריהם המשותף האחרון..."

המחלוקת בין הצדדים היא – מהו מקום מגוריהם המשותפים האחרון של בני הזוג, עובר לנסיעת המבקשת לארצות הברית, חיפה או ירושלים.

הנפקא מינא ברורה – ככל שמקום מגורי בני הזוג האחרון היה בחיפה הסמכות המקומית נתונה לבית משפט לענייני משפחה בחיפה (אליו הוגשה התביעה), וככל שבירושלים, הסמכות המקומית נתונה לבית משפט לענייני משפחה בירושלים (אליו הועברה התובענה קמא במסגרת ההחלטה קמא).

15. השופטת קמא ציינה בהחלטה קמא כי "מכתבי הטענות של שני הצדדים עולה כי מקום המגורים האחרון היה בירושלים...". היינו השופטת קמא שוכנעה מהחומר הראיתי שעמד בפניה כי מקום מגורי בני הזוג המשותף האחרון היה בירושלים. זאת כנראה הסיבה כי לא ראתה צורך לקבוע דיון במעמד הצדדים בשאלת הסמכות המקומית.

16. בנקודה זאת אני רואה עין בעין עם השופטת קמא. היינו, לא ניתן להשתכנע בהכרח מכתבי הטענות ו/או מהחומר שצורף לכתבי הטענות, כי מקום מגורי בני הזוג האחרון היה בירושלים, ולא מן הנמנע כי מקום המגורים האחרון של בני הזוג היה בחיפה, כפי שאראה להלן.

לכן ראוי היה בנסיבות המקרה, טרם החלטה על העברת מקום הדיון, שתקשה מן הסתם על מי מהצדדים לנוכח המרחק בין חיפה לירושלים, לקיים דיון בנוכחות הצדדים ולהתרשם במישרין מן הצדדים וגרסתם בנקודת מקום מגוריהם המשותף האחרון.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 70147-01-20 פלונית נ' פלוני

תיק חיצוני:

17. בבקשתה ציינה המבקשת (בסעיף 3) כי:

2 "המשיב חלה במחלה קשה בשנת 2013 ובתקופה זו ביקרו הצדדים
3 בירושלים, לצורך טיפולים רפואיים, אולם תמיד חזרו לחיפה שהיווה
4 מקום מגוריהם הקבוע שם למדו ילדיהם הקטינים בבתי ספר..."

5 היינו – לא היה מעבר קבוע של בני הזוג לירושלים עקב מחלת המשיב.

6 גרסה זאת נטענה אף בכתב התביעה קמא, בסעיף 4, כדלקמן:

7 "התובעת תטען כי הצדדים בני דודים שהתחתנו על רקע אהבה,
8 התגוררו בהתחלה בירושלים אח"כ עברו לחיפה מפאת התחשבות
9 בטובת ילדיהם ולהבטחת עתידם, שם ניהלו עסק עד שהתגלתה אצל
10 הנתבע מחלת סרטן דבר שחייב אותם לנדוד בין חיפה לירושלים כדי
11 שהנתבע יקבל טיפולים".

12 היינו לא מעבר קבוע לירושלים אלא נדידה בין חיפה לירושלים לצרכי טיפולים רפואיים.

13 18. תמונת המצב העובדתית העולה מכתב ההגנה שהגיש המשיב לתובענה קמא גם מלמדת כי
14 לא היה מעבר ברור וחד משמעי מחיפה לירושלים בנקודת זמן מסויימת.

15 ציין המשיב בכתב ההגנה את סדר הדברים כך:

16 בני הזוג התחתנו בשנת 1990, ולאחר נישואיהם התגוררו בירושלים (סעיף 6);

17 בשנת 2005 החליטו לעבור להתגורר בחיפה, וגרו בעיר זאת עד שנת 2013 (סעיף 8);

18 בשנת 2013 חזרו בני הזוג להתגורר בירושלים, אך עקב מחלוקות ביניהם שבו לגור בחיפה,

19 כאשר הנתבע עובד בירושלים וחוזר לחיק המשפחה בסופי שבוע (סעיף 9);

20 "לא עברה שנה ושוב בני הזוג הסתכסכו בגין דרכי החיים המפוצלים והוחלט שוב על ידי

21 בני הזוג לשעבר לחזור לגור בירושלים" (סעיף 10).

22 ודוק – בסעיף 10 לכתב ההגנה לא פירט המשיב באיזו שנה בדיוק שבו להתגורר בירושלים

23 (לאחר החזרה לחיפה), היכן למדו הילדים בתקופה זאת, מה עשו עם הבית בחיפה, האם

24 לא ביקרו כלל בבית בחיפה בתקופה זאת (לדוגמא כל סוף שבוע, באופן שניתן לומר כי

25 התגוררו גם בחיפה).

26 19. כל אלה, לרבות טענותיה של המבקשת בבקשה זאת הנסמכים במסמכים דוגמת כתובת

27 רשומה (בחיפה) וכד' מעוררות ספק לענין מקום המגורים המשותף האחרון של הצדדים,

28 ומחייבים דיון במעמד הצדדים לבירור והבהרת ספק זה.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 70147-01-20 פלונית נ' פלוני

תיק חיצוני:

1

2

סוף דבר

3 20. לכן שוכנעתי כאמור לקבל הערעור, לבטל ההחלטה קמא ולהורות לבית משפט קמא לזמן

4 הצדדים לדיון בשאלת הסמכות המקומית במועד קרוב (תוך התחשבות במצב החירום בה

5 נתונים בתי המשפט, כיתר המדינה, לאחרונה), להתרשם במישרין מטענותיהם

6 העובדתיות לענין מקום מגורים המשותף והאסמכתאות לכך, ולהחליט מחדש בנקודה

7 זאת על פי שיקול דעתו.

8 21. בנסיבות דן אין צו להוצאות.

9

10 המזכירות תעביר פסק דין זה לצדדים.

11

12 החלטה זו מותרת לפרסום תוך השמטת שמות הצדדים וכל פרט מזהה אחר.

13

14 ניתנה היום, כ"ט אדר תש"פ, 25 מרץ 2020, בהעדר הצדדים.

15

חננאל שרעבי, שופט

16

17